Научен секретар
МУ - Плевен
Вх. № НС-241/24.06.2025г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 1224/30.04.2025Г.

НА РЕКТОРА НА МУ-ПЛЕВЕН

С Т А Н О В И Щ Е

доц. д-р Елена Росенова Арабаджиева, дм

Клиника по обща и чернодробно-панкреатична хирургия,

УМБАЛ „Александровска“ – София,

Катедра по обща и оперативна хирургия, МФ, МУ-София

Избрана съм за член на научното жури на основание на заповед на Ректора на МУПлевен № 1224/30.04.2025г. На първото неприсъствено заседание, състояло се на 12.05.2025, бях определена да изготвя становище на дисертационен труд на тема: **„Възможности на fast-track протоколите в спешната коремна хирургия“**, разработен от д-р Васил Маринов Димитров, докторант - редовна форма на обучение в катедра “Пропедевтика на хирургическите болести”, Факултет „Медицина“, Медицински университет – Плевен с научни ръководители: Проф. д-р Сергей Димитров Илиев, д.м. и Проф. д-р Пенчо Тончев Тончев, д.м

Дисертационният труд е представен за публична защита пред научно жури за присъждане на научна и образователна степен „доктор" по област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление: 7.1. Медицина, Докторска програма: “Обща хирургия”.

Становището е изготвено в съответствие с изискванията ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Плевен.

Кратки биографични данни: Д-р Васил Димитров е роден на 23 юни 1994 година в град Плевен. Завършва средното си образование в СОУ Васил Левски, гр. Троян. През 2018 година се дипломира в Медицински университет – гр. Плевен, специалност „Медицина“. През м. май 2024 г. полага успешно държавен изпит за специалност по „Хирургия“. От 2019 година е асистент към Катедра „Пропедевтика на Хирургическите болести“ до настоящия момент. Има присъдена награда на Медицински университет - Плевен за най-добър преподавател в категория „нехабилитирани лица“, 2023 г.

Актуалност: Нарастването на честотата на пациентите, постъпващи в спешните хирургични звена с картината на остра чревна обструкция, най-често в следствие на напреднало малигнено заболяване на колона и ректума, както и на пациенти с остър перитонит на базата на перфорации на кухи коремни органи и интраабдоминални абсцеси, са сериозно предизвикателство пред хирургичните екипи, не само като

оперативно менажиране, но и като водене на следоперативния период. Наложилите се като стандарт ERAS протоколите в елективната коремна хирургия демонстрират значително подобрение на следоперативните резултати посредством снижаване на постоперативните усложнения, скъсяване на болничния престой и ускоряване на възстановителния период. В последните години се публикуват доказателства за ефективно и безопасно прилагане на програмата ERAS при пациенти с неотложни коремни състояния като колоректална обструкция и вътреабдоминална инфекция. Предложеният дисертационен труд разглежда 154 пациенти, включени в изследването, при които са приложени „fast-track surgery" протоколи. Проученият брой случаи са достатъчни за статистически анализ и е ценен принос за хирургична наука и практика в страната. Горе написаното е достатъчно показателно за актуалността и дисертабилността на темата.

Структура: Дисертационният труд е представен на 88 машинописни страници. Основните раздели са следните: Литературен обзор - 22 стр.; Цел и задачи - 1 стр.; Материал и методи - 4 стр.; Собствени резултати - 20 стр.; Обсъждане – 16 стр.; Изводи - 1 стр.; Литература - 19 стр.; Списък на публикациите, свързани с дисертационния труд - 1 стр. и Приноси на дисертационния труд - 2 стр. Библиографията включва 126 заглавия, от които 4 на кирилица и 122 на латиница, като всичките са от последните 10 години. Дисертационният труд е онагледен с общо 6 таблици и 13 фигури.

Литературният обзор е представен в два основни раздела с общо 25 подраздела към тях, както и критическа оценка на литературата, в която се обобщават нивото на познание по проблема до момента и основанията за провеждането на настоящото проучване в условията на спешна абдоминална хирургия. Д-р Димитров представя задълбочен обзор по темата, което от една страна обосновава актуалността на темата, а от друга – затвърждава впечатлението за детайлното вникване в проблематиката от страна на докторанта.

Целта на дисертационния труд е логично следствие от обзора:

„Да се проучат приложимостта и ефективността на протоколите за бързо възстановяване на болните след оперативна интервенция в спешната коремна хирургия".

Поставените 6 задачи за постигане на целта са формулирани коректно и точно.

Материали и методи: Представеният дисертационен труд представя проспективно моноцентрично проучване и включва кохорта от 154 пациенти на възраст от 22 до 89 години, лекувани в отделението по Колопроктология и Гнойно - Септична хирургия на УМБАЛ „Д-р Георги Странски" – гр. Плевен за периода януари 2020 - май 2023 г. Включените пациенти са оперирани в спешен порядък от екип с участие на докторанта. Пациентите са структурирани в три диагностични групи: илеус, перитонит и интраабдоминален абсцес. Изключени са пациенти, оперирани по повод абдоминална травма или нарушение в мезентериалното кръвообращение, както и тези, починали до 3-ти следоперативен ден. Елементите от fast-track протокола са разделени в 3 групи.

Статистико-математическите методи за обработка на информацията са стандартните за подобен вид научен труд и включват: дескриптивен анализ; кростабулация – за търсене на връзка между категорийни признаци; графичен анализ – за визуализация на получените резултати; Тест $\chi 2$ - за проверка на хипотези за наличие на връзка между категорийни променливи; Екзактен тест на Фишер - за проверка на

хипотези за наличие на връзка между категорийни променливи; Параметричен Т-тест на Стюдент – за проверка на хипотези за различие между средните аритметични на две независими извадки; ANOVA –за сравняване средните на повече от 2 променливи.

Резултати и дискусия: Резултатите от проучването обхващат 20 страници. Онагледени са с 13 фигури и 6 таблици. Включва два раздела:

В първия, пациентите са анализирани според основните им епидемиологични характеристики (пол, възраст, клинична симптоматика, предоперативна и интраоперативна диагноза). Поради разнородностите в диагнозите на оперираните пациенти, последните ги групирахме в три диагностични групи. Първа диагностична група – илеус (чревна непроходимост), втора диагностична група – остър перитонит, трета диагностична група – интраабдоминален абсцес.

Във втория раздел са систематизирани в съпоставителен план конкретните резултатите от анализа на включените елементи от протоколите за бързо възстановяване на пациентите след оперативни интервенции. Анализирани са 19 елемента на протоколите за бързо възстановяване на пациентите след оперативни интервенции, разделени в три групи. Отчетен е процентът на спазване на всеки един от елементите на fast-track протокола в разглежданата кохорта, както и влиянието му върху продължителността на болничния престой, смъртността в отделението и следоперативните усложнения.

Дискусията обхваща 16 страници, като е обвързана с поставените задачи. Изградена е върху анализа на редица рандомизирани контролирани проучвания и метаанализи на чужди автори по тази специфична проблематика.

Изводите са естествено следствие от резултатите и дискусията. Те са 6 и съответстват на поставените задачи.

Приносите са 4, като два от посочените от автора са с научно-приложен и оригинален характер, и два - с потвърдителен характер. Приемам всички приноси.

Авторефератът на дисертационния труд е структуриран съобразно изискванията. Неговото съдържание съответства напълно на дисертационния труд.

Приветствам комплексното разглеждане на проблема от гледна точка възможностите за приложението на протоколите за бързо възстановяване в спешната абдоминална хирургия. Смятам, че изследваният брой пациенти е достатъчен за първоначални изводи и насоки. Като недостатък на дисертационния труд отчитам малкия брой на публикации на български автори, включени в литературния обзор, което обаче не омаловажава стойността на научната разработка на докторанта.

Публикации: Представен е списък и пълни копия на три заглавия, свързани с темата на дисертационния труд. И трите са пълнотекстови публикации: 1 в списание и 2 в сборници от национални конгреси с международно участие.

Заключение: Д-р Димитров е млад лекар, който си е поставил нелеката задача да търси решение на един сериозен медицински и социален проблем. Това е добър атестат за неговите амбиции като хирург и млад учен. Развитието му като студент и млад лекар говорят в негова полза. Преподавател е на българоезични и англоезични студенти по Пропедевтика на хирургическите болести. Има публикации в български и международни списания и участия в научни форуми в България и в чужбина. През

последните 3 години, кандидатът е участвал в над 600 оперативни интервенции с много голям, голям и среден обем на сложност, като в част от тях е бил оператор, първи и втори асистент.

Научната ориентация на д-р Васил Димитров е насочена към:

1.Лапароскопска и миниинвазивна хирургия;

2. Колоректалната хирургия;

3. Лечение на тежки мекотъканни инфекции;

4. Спешна хирургия.

Член е на Българското хирургическо дружество, владее английски език.

Д-р Васил Димитров напълно покрива и надхвърля минималните изисквани точки по групи показатели за ОНС „Доктор“ и отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Плевен за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности. Представените материали и резултати имат оригинален характер и не се установява плагиатство.

Предвид гореизложеното, давам напълно убедено своята положителна оценка на дисертационния труд и си позволявам да призова уважаемите членове на Научното жури да присъдят на д-р Васил Маринов Димитров образователната и научна степен „доктор", към което се присъединявам и аз.

16.06.2025.

На основание чл. 59 от ЗЗЛД

гр. Плевен

доц. д-р Елена Росенова Арабаджиева, дм